

IN MEMORIAM

FORGÁCH FARKAS RÓZSI. Nemrégiben érkezett híre annak, hogy Afrikában, Constantiné francia gyarmatvárosban 1929 november 24-én meghalt *Forgách Farkas Rózsi* festőművész. Ott is temették el.

A művész Pécsen született 1895 március 18-án, atya hírneves cigányprimás volt. Mint iskolás lány nagy feltűnést keltett gazdag fantáziájú rajzaival, ez alapon szülei Pécs város ösztöndíjával 1910—12-ben a budapesti Képzőművészeti Főiskolába járatják. Ez időben díjat is nyert a Széchenyi-ből plakátversenyén, Pécsen pedig száznál több munkáját állította ki, különösen akvarelleket, tollrajzokat, ezek a technikák estek leginkább keze ügyébe. Tanulmányait másfél éven át Münchenben folytatta Angelo Janknál, ott kiállítás is rendezett (baranyai típusok), képei közül megvásárolt néhányat a bajor királyi család, az Austerlitz grófok stb. 1914-ben hazajött s résztvevett a Magyar Képzőművészeti Egyesülete budapesti kiállításán, majd a pécsi Zsolnay-gyárban foglalkozott vaskő építész alakokkal való díszítésével, egyébként szorgalmasan festett arcképeket is. Közben férjhez ment, de házasságát rövid idő múlva felbontotta, 1923-tól fogva főképpen templomfestéssel foglalkozott. Első idevágó műve a pécsi Pius-kollégium kápolnájának díszítése (Diákok hódolata Krisztus előtt, Szent Imre legenda). Munkatársra volt Veress Zoltánnak a pécsi dóm falfestményeinek restaurálásában is.

1926-ban Párisba ment, ott Marcel Lenoir festőnek segítkezett egy székessyebház falfestményeinek megtervezésében s két évvel rá *Duboís* párisi érsek biztatására Algírba ment, ahol Sefir város épülő temploma számára tervezett freskó-díszet, egyben arab néptípusokat is festett. Ott megismerkedett Michel *Fleurian* francia repülőhadnaggyal, aki eljegyezte. Ekkor

már tuberkulotikus tünetek mutatkoztak rajta s betegsége rohamosan súlyosbodott. Kilenc nappal halála előtt a kórágyon esküdött meg vőlegényével. A nagytehetségű fiatal művész tragédiája nagy részvétet keltett Pécs társadalmában.

POGÁNY FERENC. Hódmezővásárhelyről érkezett a hír, hogy ott február 22-én meghalt *Pogány Ferenc* festőművész, akit elsősorban alföldi tájképeiről ismert a közönség. Szeged, Szentés, de legfőképp Hódmezővásárhely tanúit, végtelen kukoricáit, a messzenyúló szántóföldeken sáfrárkódó magvető, szántó gazdát, a magános pásztort, a kanyargó Tisza zugait valóságos szenvedéllyel festette. Pedig Budapesten született (1888) s az Alföldnek, csak azután lett szerelmese, amikor már a Képzőművészeti Főiskola szabadiskolájában *Ferenczy Károly* és *Zemplényi* Tivadar vezetésével megtanult rajzolni, festeni s bejárta Erdélyt és a Dunántúlt. *Rodnay* Gyula, *Tornyai* János már hódmezővásárhelyi tartózkodása idején szolgálták neki táncossal s ez a város volt az, ahol leghuzamosabban tartózkodott s ahol hangulatos képeit festette. Ezeket a Múcsarnokban és Nemzeti Szalonban állította ki, az utóbbi helyen 1928 márciusában gyűjteményes kiállítást is rendezett. Ezenkívül többször megjelent egy-egy sor képpel Szeged, Szentés és Hódmezővásárhely közönsége előtt is, Hollandiában pedig 1922. évben egy magyar kiállításon. „Szántás”, „A szegedi Boszorkánysziget”, „Vásárhelyi erdő”, „Kukoricatérés”, „Felhők” című képei művel legjavához tartoznak. Szelíd, csöndes ember volt és ily hangúak voltak képei is, amelyeken egy bensőséges lírát igyekezett megszólaltatni. Visszavonult, egyszerű életéből hírtelenül ragadta ki a halál.

MŰVÉSZETI ÉLET ÉS IRODALOM

Tíz művésszel, 270 műtárggyal nyitotta meg az új évet a Nemzeti Szalon. *Kóbor Elek*, a társaság szobrásztágra, most is sikokba stilizált alakokat mutatott be, amelyeken az erősen hangsúlyozott élek veszik át a vonalvezetés szerepét. A vidéki művésztelepeket három festő képviseli: *Chiovial Ferenc* Szolnokot, *Szilády Margit* és *Hagyik István* Kecskemétet. Olasz emlékekkel, leginkább grafikai ízűekkel, jött cs. *Vuchetich László*. Specialistái is voltak a kiállításnak: *Edvi Illésné Karádi Etel* (arcképek), *N. Fodor Olga* (női aktok), *Kopeczky Raoul* (tájképek), végül *Pap Géza* (ázsiai hadifogsági emlékek). Festőink egyik szeniorja, *Prenoszil Sándor* zárta be a sort falusi életből vett motívumokkal.

Az új év becsülésre méltó üdítást hozott az Ernst-Múzeum kiállítási termébe: élő művészek mellett felvonultak elődeink, a múlt művészeinek munkái is. Gyűjtőink juttatták azokat ide, hogy boldog birtokosaikon kívül mások is gyönyörködhesenek bennük. Olyan mesterek, mint *Munkácsy*, *Zichy*, *Széky*, *Markó*, *Paál* (s még egy sor) meg is érdemlik, hogy újra meg újra elhelyedjünk stílusukba, festői vallomásukba. Gyűjtőink pedig szintén megérdemlik, hogy szorgalmas munkásságuk gyümölcse a nyilvánosság elé kerüljön. Az Ernst-Múzeumnak ez a 108-ik kiállítása voltaképpen *Csőé István* és *Perlmutter* László festményeinek, *Feszty* Mása firenzei szénrajzainak, *Csőka* István rézkar-